

at faa noget Vederlag. Og det drejer sig jo ikke blot om et Aar, men om 3, naar Sogneraadet ønsker det. Jeg kunde fristes til at sige, at der i Lovens § 1, første Linie, ikke skal staa „kan“, men „skal“; thi der er Sogneraad, der kunde have Lyst til at lade Enkeltmand gøre et uforholdsmæssig stort Arbejde, men ere knebne med at betale derfor.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (J. C. Christensen): Paa min Kollega Indenrigsministerens Vegne skal jeg gøre et Par Bemærkninger i Anledning af den Forhandling, som nu har fundet Sted. Forslaget er i og for sig et meget lille Forslag, det gaar kun ud paa at ændre Satserne i Loven af 1892 og forhøje dem til det dobbelte. Princippet bliver ganske det samme som i denne Lov om Medhjælp til Sogneraadsformanden. Hvis man ikke vil tage Forhandlingen op, hvor den sluttede i 1892, tror jeg, man gør klogt i at blive staaende derved. Det gælder jo ikke om at træffe en Sats, der passer nøjagtigt paa de store Kommuner over 2000, og heller ikke en, der passer paa de smaa med et Par Hundrede Indbyggere, men derimod at træffe en Sats, der kan passe paa Gennemsnittet af de fleste Kommuner. De store Kommuner som Odder, Herning have jo altid Adgang til at gaa til Amdtsraadet, og mig bekendt har dette ikke nægtet noget rimeligt. Jeg fraraader at gaa til en større Forhøjelse end her, det dobbelte, det er jo en ganske solid Forhøjelse paa een Gang. Noget andet er det, hvis man vil tage Forhandlingen op, hvor den sluttede i 1892. Som Forslagsstiller til det Forslag, der blev til Lov i 1892, erindrer jeg meget tydeligt Forhandlingen. Det ærede Medlem for Assens (Berntsen), der ogsaa sad i Udvalget, erindrer sikkert ogsaa, at det slet ikke var saa let at føre den Sag igennem. Man enedes netop om de Udtryk, der staa her, fordi man ikke kunde enes om andre. Der staaar „Medhjælp“ og ikke „Vederlag“; man nævnede netop ikke Tingen ved sit rette Navn. Og naar man har dette i Erindring, tror jeg, at man bør nøjes med, hvad der er foreslaaet her, og kun ændre Satserne. Derved imødekommer man i Virkeligheden den Trang, der findes i Befolkningen. Lad saa den Forhandling ligge, der blev ført i 1892. At føre nogle Principper frem og brydes om dem og muligt ikke faa noget ud deraf, tilfredsstiller ikke Sogneraadsformændene. Man kan jo altid sige, som det ogsaa er sagt

her: Hvor vil man ende? Man kan jo altid stille Skræmmebilleder op, men fører det til noget at tage denne Diskussion op? Naar jeg gaar ud ad Nørrebro og skal ud til Vibenshus, ved jeg, hvor det ender, men andre tror maaske, at jeg gaar til Lyngby eller Frederiksborg eller gaar ud og drukner i Havnen ved Gilleleje. Men alle disse Spekulationer ere ikke meget frugtbare, og de Skræmmebilleder, man kan stille op om, at jeg vil ende paa den eller den Maade, ere ikke meget frygtindgydende. Det er bedre at lade alle den Slags Ting ligge og kun sige: Dette er et lille Lovforslag, som kun gaar ud paa at forhøje Satserne til det dobbelte, det Arbejde, der i den Mellemtid af 12—13 Aar er lagt paa Sogneraadene, er betydelig forøget, og det kan være fornuftigt at forhøje Satserne. Naar vi nøjes dermed, er det, fordi vi ikke ville rejse Principstridigheder, som let kunne opstaa ved denne Lejlighed.

Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) sagde, at Ministeren burde være skaanet med at paalægge de kommunale Raad Arbejder navnlig med Hensyn til statistiske Oplysninger. Ja, det er en Henstilling, som jeg antager, Indenrigsministeren vil tage under Overvejelse, som for Resten ogsaa de øvrige Ministre kunne tage under Overvejelse, og som ogsaa Rigsdagen, synes jeg, skulde tage under Overvejelse; thi det hænder meget ofte, at Ministrene faa Henvendelse fra Rigsdagen om at skaffe Oplysninger saa af en, saa af en anden Art, og undertiden er det mange Oplysninger, der skulle skaffes til Veje, og det volder et ikke ganske lille Arbejde. Og Ministrene maa naturligvis gaa til Kommunalraadene, fordi de ere bedst i Stand til at skaffe Oplysningerne, og fordi den Maade, hvorpaa de skaffes, vel ogsaa er den mest velsete af Befolkningen (Afbrydelse) . . . Ja ogsaa den billigste, som det siges. Hvis Ministrene skulde have Politibetjente til at rende rundt og skaffe Oplysninger, tror jeg, at Befolkningen som Regel vilde sige: ja, det er en ubehagelig Maade at skaffe Oplysninger paa, selv om vi slippe fri for Arbejdet, og den er lige saa kostbar og slet ikke mere paalidelig end den anden. Men, som sagt, denne Henstilling skal jeg referere for min Kollega, og jeg skal selv tage mig den ad notam, men jeg haaber, at ogsaa Rigsdagen ved enkelte Lejligheder vil tænke lidt paa de stakkels Sogneraad.

Piper: Jeg kan ikke se paa Sagen paa den samme Maade som den højtærede Kultusminister, der tog Ordet for sin Kol-